DÉPÔT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT

NĂM THỨ BẢY SỐ 580 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年三月廿一日 — NGÀY THỨ BẢY — 16 AVRIL 1933

DEPOT LEGAL ... Nº 11/74

GIÁ BÁN	
ĐÔNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm 5$00	8$50
Sáu tháng 2.80	4 50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba. Huế
Giây-thép nói: số 62
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

Một bên đẩy tới, một bên kéo lui, không khi nào đi tới nơi được.

Cái luật "mâu-thuẫn" với việc đời

Mâu 矛 là cái dáo để đâm người; thuẫn 盾 là cái khiêng để che đỡ cho dáo đâm không vào. Hai cái tánh chất tương phản nhau, mà phỏng như mỗi người làm một nghề thì chưa thấy sự chống chỏi của nó. Nếu như một người làm cả hai nghề thì chỗ tương phản ấy tự nhiên lòi ra; mà dầu cho nhà thạo nghề quảng cáo đến đâu cũng không sao làm cho lưỡng lợi được. Vì khen cái dáo nầy nhọn tốt, đâm gì cũng thủng, thì cái thuẫn kia mất giá trị. Trái lại rao cái thuẫn kia bền cứng, không gì đâm vào được, thì cái dáo nọ ai thèm dụng làm gì?

Cái thuyết « mâu thuẫn » phương Đông ta là thế, nên người ta dùng để làm một danh từ chỉ cái luật « trái nhau » (contradiction) trong luận lý học phương tây (đã khẳng định thì không được phủ-định; đã phủ-định thì không được khẳng định, phạm điều ấy gọi là mâu thuẫn).

Không những luận lý học có cái luật mâu thuẫn mà thôi đâu. Luật ấy có thể thi dụng ra các công việc trên con đường sống của loài người nữa. Trong một bài luận mà có điều tương phản nhau thì cả bài luận ấy đứng không vững, vậy trên con đường sinh hoạt của loài người mà công việc trong quốc gia xã hội, có nhiều sự mâu thuẫn, tất nhiên cái nền hạnh phúc chung ấy không sao đứng vững được mà khỏi bị rắc rối. Thế mà chúng ta thử xét hiện tượng trên thế giới, bất kỳ việc quốc tế, hay là việc một quốc gia, một xã hội, cho đến việc cá nhân, thường thấy những điều phạm cái luật mâu thuẫn ấy luôn kia:

a. Nói việc quốc tế, nào hội hòa bình, nào hội tài binh mà các nước thì đua nhau sức quân, thằng nhóm bàn hoài, mà các xưởng chế tạo cứ đóng tàu, cứ đúc súng, mấy nhà buôn cứ bán khí giới, bán súng đạn lậu mà lấy lợi. Ấy là một điều mâu thuẫn.

b) Dành quyền đua lợi, đến dùng võ lực mà chọi nhau, quả bom giộng đất, đạn rơi vàn trời, vô số kẻ chết, kẻ bị thương, lại có hội Hồng-thập-Tự, nhà thương binh để nuôi và chữa những kẻ bị đạn bị vít và chôn những người chết. Ấy là hai điều mâu thuẫn.

c) Chế tạo vật hạng cho nhiều, lo tìm thị trường ra nước ngoài để tiêu thụ những vật hạng ấy, mà lại đóng cửa biên mình lại, đánh thuế nhập khẩu thiệt nặng cho hàng ngoại không vào được. Mình đóng cửa biên mình không cho hàng người vào, thì người lại đóng cửa biên người không cho hàng mình vào, rút cục như làm ra hàng hóa mà trở lại không bán, chất lại cho hư mục. Ấy là ba điều mâu thuẫn.

d) Cưỡng bức giáo dục, buộc nhân dân phải biết chữ, có bằng nọ bằng kia mới được hưởng quyền công dân, mà lại hạn tuổi, đặt ra qui luật vào trường rất gay go. Ấy là bốn điều mâu thuẫn.

. . . .

j) Lập sở Dục-anh, mở hội Tế bần để nuôi trẻ con và người nghèo, tấm lòng từ thiện đáng khen đáng kính là dường nào! ở trong cũng có nhà buôn nhà thầu khoán hùn vào, quảng cáo rầm lên là việc nghĩa, vậy mà số tiền mua cái tên «nghĩa» ấy, có kẻ bòn công dựt mồi của đám cô lả nghèo kia! Ấy là sáu điều mâu thuẫn.

Những điều mâu thuẫn như thế đầy cả thế giới, mà nhứt là ở xứ dân trí chưa khai thông lại càng chan chứa. Cuộc trị an một dân tộc cùng hạnh phúc chung của loài người, mà thường thấy lay chuyển, đứng không vững vàng, chính vì những công việc mâu thuẫn ấy gây ra. Nếu đem cái luật luận lý học mà thực hành ra cho tuyệt hẳn những điều mâu thuẫn kia thì phúc cho loài người biết bao!

Tha-sơn-Thạch

Bồ chính

Số báo 577 ra ngày 5-4-33, trong bài xã thuyết, giòng thứ 6 về câu: «. . . . vì phần đông ai cũng nhận rằng có nó . . . » có sót mất 4 chữ: đối với kim tiền.

Xin đọc rằng: « vì phần đông đối với kim tiền ai cũng nhận rằng có nó. . . . »

VÂN-VÂN

Dấu mùa hè

Xuân đó mà nay đã hạ rồi,
Bầu sen nghe có khí hương bay.
Nắng nung cỏ biếc màu xanh nhạt,
Gió xác hoa hồng sắc đỏ phai.
Lửa lựu đầu thềm phơi cánh bướm,
Vườn hòe núp bóng tỉnh hồn ve
Hy-hoàng giấc mộng kia ai tá (1)
Thời-đại xưa đâu thế giới nầy.

X.

Thế lực đồng tiền

Đồng tiền sức mạnh nghĩ giường bao!
Vòng nhỏ mà ai thoát được nào!
Hèn họ bỗng làm người giá trị,
Binh không gây nổi trận phong trào.
Leng keng tiếng dội tai trời điếc,
Sấp ngửa tay xây trục đất nhào
Cho biết hơi đồng ghê gớm thiệt!
Không tham ai đó kẻ anh hào?

Th. T.

(1) Ông Đào-Tiềm đời Tấn, tiết hạ ngồi cửa sổ hứng gió, tự xưng là người đời Hy Hoàng.

Dân Hoa-kỳ được uống rượu thả cửa

Dân thành Nữu-ước được lệnh tha cấm rượu, họ mừng vô cùng, nên họp nhau lại đưa đám tang «luật cấm» rất vui: họ làm một cái nhà vàng để chữ to tướng «Luật cấm rượu đã chết rồi», khiêng đi, nào đánh đờn, nào ca hát ca tụng rượu La-ve (bière) và rủ nhau tới nhà ông Simith cảm ơn ông đã binh vực quyền lợi cho mình được khỏi khô cổ. Tuy chưa tới giờ «thả cửa» mà họ cũng kéo theo 4 thùng rượu nữa.

Phàm cái gì cấm bị lại thì đến khi nó bùng ra đều có chìu dữ dội khác thường như thế cả. Thứ rượu không phải là vật cần cho sự sống mà còn thế, ...

Tính nội ngày đầu dân thành Nữu ước đã uống hết 400.000 ngàn thùng rượu; cũng rồi trong một ngày mà chánh phủ cho đến 50.000 giấy phép bán rượu!

CHUYỆN ĐỜI

Biết ai là dở biết ai hay?

Mình thường hay đi coi hát thấy đào kép chưn diện bảnh quá, mà nhiều khi mình phát thèm cho cái địa vị của các tài tử trên sân khấu. Có gì sướng bằng! mà thật vậy. Nghĩ cho kỹ, sự sống của người chia ra làm hai phần. Nói rằng anh Giáp hưởng thọ năm chục tuổi. Nhưng thật ra ảnh hưởng sự sống có 25 năm, còn phân nửa cái đời của ảnh, 25 năm nọ, là dùng về sự ngủ, ngủ thì còn biết gì? Mà trong thì giờ ảnh thức có phải là khi nào cũng được sang giàu đâu! Trái lại, trong những chỗ «trận cười suốt đêm» như ở ca trường thì cái thì giờ mình ngủ, ban đêm, họ lại thức, còn thì giờ mình thức, ban ngày, thì họ lại ngủ; họ tách riêng ra một cái thế giới khác, mà trong khi họ «sống» thì còn cái cảnh nào thú hơn cái cảnh của họ: cũng xiêm đai áo mão, cũng triều đình, cũng ông to bà nậy, chớ có kém chi ai. Mà họ được một cái sướng là mấy anh kép nhứt thường được đàn bà đi xem tưng trọng, một cái cười của ảnh quí giá biết bao; và các cô đào thì khi nào cũng được các «quí quan» để ý, khi ra làm tuồng đã ngó nguýt theo thì đã đành, mà đến khi hết lớp tuồng đi vào trong buồng, mà mấy cặp mắt kia cũng còn muốn dám thương tấm màn mà đi vào ngắm... Nói «hoang nghinh» nói «tỏ tình thân mật» thì có cái trường hợp nào giam bì! Vì vậy mà nếu còn có thể đổi nghề, tôi sẽ bỏ cây viết mà đi theo gánh hát quách.

Lại đi hát có cái thú nầy đặc biệt là mình càng dở chừng nào thì càng làm lớn chừng nấy. Không phải một mình tôi nghĩ như vậy đâu. Đó chính cũng là ý kiến của một vị quan lúc trước, tức là ông Tuần Nguyễn-hiền Dinh, như tờ bạn đồng nghiệp Tân-Việt trong Nam vừa đã nhắc đến.

Ông Tuần Dinh tánh khẳng khái cang trực, và khôi hài. Một ngày kia khi ông ngồi Tuần vũ Khánh-hòa có chuyện lôi thôi sao đó, ông bị kêu về Kinh; quan Thủ-tướng Trương như-Cương trách ông sao không có biết nhẫn nại, và chê là dở quá!

Ông Tuần thưa:

— Bẩm, cái đó không sao, thôi làm quan thì tôi sẽ về làm nghề hát; và trong cái nghề hát của chúng tôi, hễ dở chừng nào thì càng làm quan lớn chừng ấy.

Ông Tuần nói phải. Nhưng đó là nói các người đóng tuồng; nay đến cả các vai trong tuồng đời cũng có hồi vì dở mà làm lớn nữa kia:

Có anh nọ văn tài đã ít mà võ nghệ cũng không tinh. Đi thi mãi mà cũng không đậu vì sức đã không mạnh mà còn bắn dở lắm, không phát nào cọ bia cả, giám khảo đánh rớt luôn. Nhưng anh nọ có thế thần lo lót sao đó, cũng đậu được, rồi được bổ đi ra trận đánh giặc, cầm một đạo binh. Bữa nọ bị quân giặc vì đã gần quân trống chiến, sắp thâu binh mà cút; nhưng đương lúc ấy nghe có trận gió thổi và trong gió có tiếng người nói:

— Không hề gì, địch quân đã thua, kéo chạy rồi.

Anh quan võ ta nghe nói hoảng hốt nhưng gò ngựa xây ngó lại sau thì quả thật quân giặc đã chạy xa. Anh ta không biết duyên cớ vì đâu, bèn khấn vái:

— Ai mà linh thiêng cứu tôi trong cơn vạn tử, xin hãy cho biết tên để cảm tạ.

Trong gió lại có tiếng trả lời:

— Ta là thần Bia đây.

— Thần Bia à?... Tôi có công gì mà thần Bia cứu tôi?

— Ngươi không còn nhớ sao? Lúc trên trường thi đấu võ, ai cũng bắn trúng, ta đau quá chỉ có nhà ngươi là nới tay. Nên hôm nay ta trả ơn cho đó.

Chuyện đời như vậy, thì biết ai là dở biết ai hay?

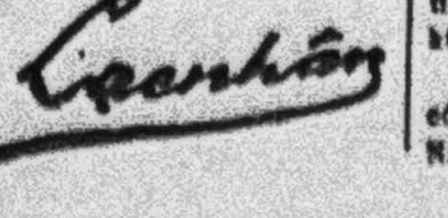

VIỆC THẾ-GIỚI

Trung — Nhật

Nhật thắng tới phía bắc Trường-thành

Phụng-thiên, 4 Avril — Chận đường sắt Sơn hải quan — Chinwangtao đã bị người Nhật chiếm. Chimenchai là một thành phố ở phía Bắc Trường-thành bị người Nhật chiếm trước hết.

Thiên-tân, 5 Avril — Theo những tin bên ngoài, người Nhật thẳng đến Chinwangtao. Nhân dân thành phố nầy trốn về phía bắc.

Có tin ở Nam-kinh rằng chính phủ định đặt Phùng-ngọc-Tường vào một chỗ trong yếu trong đạo quân quốc gia.

Trung hoa còn phải đối với Cọng sản

Thượng hải, 4 Avril — Báo giới Trung hoa đăng tin rằng Tưởng-giới-Thạch sắp đi Nam xương, kinh thành Giang tây, vì quân cọng sản định đánh thành ấy.

Nga Nhật về quyền lợi thiết lộ ở Mãn-châu

Hsing king, 3 Avril — Hãng thông tin «Rengo» cho hay rằng ông Shigeyuki Mor ta, đại diện cho bộ giao thông Mãn-châu quốc, lâu nay đàm phán với đại biểu Nga ở Cáp nhĩ tân về vụ đường Trung đông thiết lộ, chiều rồi đã trở về và tuyên bố kết quả:

Nước Nga cho sự vận tải với Baikal là đúng phép, không có hại gì đến quyền lợi thiết lộ Trung đông. Ông trả lời lại: Nga không ký điều ước với Mãn-châu quốc thì sự vận tải ấy đúng sao được? Nga vận tải trên con đường sắt ấy mà không nói đến ý kiến Mãn châu quốc Mãn châu quốc lấy làm một sự nhục cho mình; Nga muốn vận tải trên con đường ấy phải ký điều ước với Mãn châu quốc, bằng không thì Mãn châu quốc phản kháng, dẫu bằng võ lực cũng không từ.

Tình hình Ấn-độ

Pandit Malayia được thả ra

Bombay, 4 Avril — Pandit Malayia, quyền Hội trưởng hội nghị quốc dân Ấn độ cùng 50 hội viên mới bị bắt trước đây, nay đã được thả ra.

Bắt được vật liệu làm bom

Bombay, 4 Avril — Người ta mới bắt được những vật liệu làm bom. Một người can vào vụ làm bom ấy hiện đương ở Calcutta chờ dự vào hội nghị. Đã có giấy bắt người ấy.

Hội nghị cử học....

Bombay, 5 Avril — Không kể lịnh chánh phủ cấm, nhiều hội viên hội nghị quốc dân nhóm ở Calcutta

Cảnh binh phải dùng võ lực mà giải tán. 300 người bị bắt. Số người bắt hiện nay là 1.550 người cả thảy.

Chính phủ rất nên bối rối.

Vua Xiêm giải tán Dân viện và Hội đồng chính phủ

Bangkok, 2 Avril — Do theo tờ chiếu của vua Xiêm ra ngày 1er Avril thì hội nghị dân biểu và hội đồng chánh phủ đều bị giải tán cả.

Bangkok, 4 Avril — Chính phủ lại ra tờ thông tư cắt nghĩa tờ chiếu ấy như vầy:

Hội đồng chánh phủ và Quốc hội vốn là hai phe thường hay xung đột nhau về ý kiến và không hay thuận nhau. Trong đó có một phái thiểu số, toan gây nên ở nước nhà một nền chánh sách mới về kinh tế, thiên bên chủ nghĩa cọng sản. Cái chánh sách ấy không phù hạp với ý nguyện của dân Xiêm la.

Một nước cần có sự yên tịnh, tình hình như thế không thể để lâu dài được.

Cuộc bãi công của thợ mỏ.....

Ba-lê, 6 Avril — Thợ mỏ ở Arras, Albi, Montpellier, Alès, Garzaux, đã đi làm việc lại như thường.

. . . .

. . . . . . thợ dệt. . . . . .

Lille, 6 Avril. — Sớm hôm nay mấy nhà dệt ở Armentières và Houplines đã mở cửa lại, nhưng trong số 5.212 thợ chỉ có 149 người vào làm việc.

...Ở nhà máy xe hơi Citroen

Còn đương giác dai mãi.

Việc lôi thôi giữa Anh Nga

Bên Anh

Luân-đôn, 4 Avril. — Hạ-nghị-viện sẽ bàn luận về dự luật cho phép chính phủ những phương pháp đối phó với Nga, nhứt là việc cấm hàng hóa Nga nhập cảng.

Trong chính giới người ta cho chính phủ Anh sẽ dùng đạo luật ấy làm hậu thuẫn trong cái cuộc đàm phán với Nga sau này.

Bên Nga

Mạc-tư-khoa, 5 Avril. — Ba viên kỹ sư Anh bị bắt đã được thả ra, nhưng hãng «Vickers Company» ở Anh phải nộp 5 500 livres sterling, tiền thế chưn, và cả ba người phải ở tại đất Nga đặng đi hầu xử.

Vấn đề thuộc địa củ của Đức ở Thái bình dương và dư luận Anh

Luân-đôn, 5 Avril. — Nhật chính thức tuyên bố giữ những thuộc địa củ của Đức ở Thái-bình-dương. Các báo đã công kích thái độ Nhật từ khi cuộc Trung Nhật mới xảy ra, nhân đó mà tố cáo chính sách của Nhật.

Chính sách Hitler ở Đức và cuộc phản động ở các nước

Mỹ, 4 Avril. — Báo «Times» công kích chính sách Hitler, nói rằng Hitler đã định cuộc công kích dân Do-thái vì sợ sự trừng phạt về tài chính và kinh tế của các nước, nhưng mà cũng đã bị quá nặng rồi, cần phải một thời gian khá lâu mới bồ cứu được.

Ấn-độ, 4 Avril. — Dân Do-thái ở Bombay, trong một buổi hội đồng do nguyên xã trưởng thành phố ấy chủ tọa, định phương pháp phản đối chính sách tàn bạo đối với dân Do-thái ở Đức.

Pháp, 4 Avril. — Nguyên thủ tướng Herriot có dự vào mấy cuộc biểu tình do một Hội-đồng Quốc-tế tổ chức để phản đối sự ngược đãi dân Do-thái của đảng quốc gia xã hội Đức

Anh, 3 Avril. — 40 000 người dự vào cuộc biểu tình ở Hyde-Park phản đối chính sách Hitler đối với dân Do-thái ở Đức.

Bá linh, 4 Avril. — Cuộc tẩy chay Do-thái ở Đức hiện nay đã dình, và đến thứ tư đây không tiếp theo nữa.

Nga Đức

Bá-linh, 4 Avril. — Đại sứ Đức ở Mạc-tư-khoa cho bộ ngoại giao hay rằng Litvinoff phản đối việc ngược đãi kiều dân Nga và soát xét những nhà buôn Nga ở Đức.

Đức trả lời lại rằng những sự ấy sở dĩ có là vì có tìm thấy nhiều vật cấm, và không muốn cho một ngoại quốc nào xen vào việc nội trị của mình.

Anh Đức

Luân-đôn, 4 Avril. — Hai nhà viết báo người Anh bị bắt ở Bá-linh.

Các nhà đại biểu Anh ở Đức đã được tin tức qua lại với một người, còn người kia thì chưa tìm biết ở đâu

Phải phản đối nhân đó hỏi chính phủ có nên đình sự giao thiệp với Đức chăng? Nhưng chính phủ không ghi câu hỏi ấy.

Sở mật thám Sai-gon bắt được ba trăm khẩu súng lục và ba vạn viên đạn ở dưới tàu Athos II

SAI-GON. — Chiều 5 Avril vừa rồi, chiếc tàu Athos II cập bến Saigon. Như lệ thường, sở mật-thám có soát, nhưng không gì lạ.

Ngờ đâu đến sáng mai bữa sau, có tin cho sở mật-thám hay rằng tàu ấy có chở súng lậu. Lập tức ông cò bến tàu M. Hennequin, ông xếp bót M. Lovicchi và vài người lính An-nam xuống tàu lục soát. Dở vài tấm ván ngăn ra thì bắt được 300 khẩu súng lục và 30.000 viên đạn.

Ba người khách trú làm dưới tàu bị bắt về bót tra hỏi. Nhà chuyên trách còn đang mở cuộc điều tra, và còn nghi là còn súng nhiều nữa kia.

Người ta cho vụ súng lậu xảy ra ở Sai-gon lần nầy là lớn nhứt.

THUẾ THÂN VỚI THUẾ TÀI-SẢN PHÂN BIỆT NHAU TẠI CHỖ NÀO?

Gần đây có vấn đề «chia hạng thuế thân», người bàn cách nầy, kẻ nói thế khác, sự đoán định phần lợi phần hại thế nào, chánh phủ còn đương xem xét kỹ càng chưa thi hành vội, vì vấn đề ấy có quan hệ đến cả toàn thể quốc dân và nền chánh trị trong xứ, một phen lay động, chưa chắc có lợi mà mối tệ sinh ra không biết bao nhiêu là chi tiết.

Theo như ý kiến các người chủ trương chia hạng kia, về phía mặt phải, không có cái ý gì khác hơn là một bên thêm cho ngân khố nhà nước khỏi bị thiếu hụt, một bên thì nhẹ cho dân nghèo khỏi mang nặng thuế. Song đã bằng cứ vào giàu nghèo tức là thuộc về mặt tài sản và hoa lợi mà không phải là bản nghĩa chân chánh là thuế thân nữa.

Đánh thuế nhà giàu nặng hơn mà giảm bớt ngạch thuế cho dân nghèo, hay là dân nghèo được hoãn miễn như ngày trước có hạng bất kham kia, cái đó ai có điên dại gì mà phản đối? song cái thuế đó không gọi là thuế thân được. Vậy thuế thân với thuế tài sản phân biệt nhau tại chỗ nào, xin dẫn mấy cái cớ:

1/ Về giống — Thuế tài sản như ruộng đất v. v. đàn bà, đàn ông đều phải nộp cả, ai có tài sản gì phải nộp thuế ấy, còn thuế thân thì đàn bà không phải nộp, chỉ buộc dân trang mà thôi;

2/ Về tuổi.—Thuế tài sản thì bất kỳ già trẻ ai có tài sản thì phải nộp, còn thuế thân thì người chưa thành nhân (dưới 20 tuổi), và người già trên 60 tuổi, thì được khỏi. Nay chia hạng giàu nghèo thì người trẻ và người già mà giàu có bắt nộp thuế thân không? như không phải nộp mà hạng nghèo còn ở trong thời kỳ «tráng» phải nộp, thì dẫu là ít là nhẹ cũng không công bình;

3/ Theo số người — Trong một nhà kia, tài sản chỉ có ngần ấy, mà đến năm nọ, 1 người con và 1 người cháu đến tuổi tráng phải nộp thuế thân. Theo số tài sản thì năm nay cũng như năm ngoái, năm kia, không lên xuống chút nào, mà vì có 2 người đến tuổi nên nộp thêm 2 suất thuế đinh; như kẻ theo giàu nghèo thì có tha 2 suất đinh cho nhà kia không? Như không, tha thì rõ thuế dân người mà không phải bằng theo giàu nghèo nữa.

Kể vài chứng trên, đủ rõ thuế thân đứng riêng một mình, không nhập chung với tài sản mà kể theo giàu nghèo. Như mấy ông nghị hay nhà nước có thương dân nghèo mà đem ngạch thuế kia sang bên tài sản thì nhà giàu chịu nhiều nhà nghèo chịu ít, hoặc là không trọn cũng nên, nghĩa là hoãn miễn cả thuế đinh như triều Mãn-thanh kia. Chớ nếu còn đeo cái tên thuế thân, thuế dân người thì dân nghèo chúng tôi không có tài sản mặc dầu, chỉ cái thân của chúng tôi, thường năm cứ bị bọn hào cường kia kéo lên xô xuống, cao thấp ở tay họ, cái hạng nhẹ thuế của nhà nước chỉ làm bùa cho bọn hào cường mà dân chúng tôi không tránh khỏi điều vã, và kia.

H. H. dân

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

THANH - HÓA

Có phải tại quan hiếu tịnh không ?

Dân mấy làng Nhân-lộ, Quảng-nhân, ở gần sở thương chánh phủ Quảng. Từ xưa đến nay, nhờ có cái bến sông ở mạn dưới sở thương chánh để gánh nước ăn uống và tắm giặt ; trải mấy quan thương chánh, không ông nào ngăn cấm cả.

Gần đây, không rõ quan thương chánh mới tới có lệnh thế nào, mà dân ra gánh nước và tắm giặt bến ấy thì bị mấy bác lính đập vỡ hủ và bắt lấy quần áo, có người bị đánh tát. Mới rồi lại rào lối đường bên ty rượu, không cho dân qua lại cái bến ấy nữa ; những nhà ở gần, bất kỳ ban ngày hay ban đêm, hễ có tiếng con nít khóc hay làm lụng gì có tiếng la bị tát, cho đến trẻ con 7, 8 tuổi gọi nhau đi học trước cửa Thương chánh (con tên Duyên làng Quảng nhân) cũng bị lính bạt tai.

Theo lời mấy bác lính, nói thì quan có tánh hiếu tịnh, không ưa tiếng ồn ào, nên truyền cấm như vậy. Có thật vậy không ? Ở giữa nơi dân cư đông đúc lại gần bến nước, mấy làng ăn uống vào đấy, mà muốn cho vắng vẻ, khó thay !

Một người dân

QUẢNG-BÌNH

Mối hoài nghi có thiệt hại đến con nhà lính

(Bức thơ nặc danh)

Về chuyện người đội thơ lại làm đều trái phép mà Bản báo đã đăng số trước thì quan trên đã xét người đội ấy đã đổi đi nơi khác. Nay lại tiếp được bài lai cảo dưới nầy nói cái không khí nghi ngờ vì bức thơ nặc danh cũng ở trong đám nhà binh ấy. Việc có quan hệ xin đăng nguyên văn

Trước khi xảy ra vụ bí mật của viên đội thơ lại Nguyễn-Tín (đăng Tiếng-dân số 575 ra ngày 31 mars 1933), thì quan giám binh thuật chuyện ở Tòa Khâm có tiếp được bức thơ nặc danh, trong đó họ kiện quan Giám binh, ông quản Bồn và thầy đội thơ lại về việc bất công trong vụ bạch Lép vừa rồi. Việc nầy ông Quản Bồn và thầy đội thơ lại đã bị dời đi chỗ khác hồi cuối tháng mars nầy, nhưng ở đồn linh không khỏi lưu lại cái đều không tốt, người ta có việc nghi ngờ cả chức việc và lính tráng trong đồn về chuyện bức thơ, nên đương dò xét người chủ động. Bởi thế nên hết thảy lính tráng đều lấy làm lo và than phiền. Vì mối lo phiền đó mà dư luận có vẻ xôn xao, suy trắc về cử chỉ của những người khả nghi, đại để như sau nầy :

1/ Số lính dự thi Lép lần đầu là 40 người, lần thứ hai bạch lại còn 18 người, lần thứ ba kết quả được biên vào bản chỉ có 12 người. Luật thi Lép thì thi chữ đã đành, mà còn phải thi tập rèn nữa, nên có người giỏi chữ mà hỏng vì đậu thấp, có người dốt mà đậu cao. Chẳng biết trong mấy người đậu thấp, và hỏng nầy, có người nào bất bình mà làm thơ nặc danh chăng ?

2/ Có hai người lính, một người tên là Bùi-Huyền, n° 83, có dự thi Lép mà hỏng, rồi lại xin quan đóng bếp (vì ở đã lâu) mà quan không cho. Còn tên Nguyễn-Hoạc, n° 80, trước khi mở cuộc thi Lép có làm đơn xin quan dự thi, nhưng không được. Chẳng biết 2 người nầy có bất bình mà làm thơ nặc danh chăng ?

3/ Đội thơ lại Ng. Tín, mắc nợ cả trong đồn ngoài phố hơn mấy ngàn bạc, chưa trả được; gần đây y đã tiêu mất tiền phụ cấp của lính và mandat của lính khố đỏ khác, việc đã thấu tai quan trên. Lại làm thơ lại mà không chịu nhận số tiền phụ cấp về ngạch thơ, mấy tháng gần đây thường tỏ cho mọi người biết rằng y muốn xin đổi đi chỗ khác; xin phép 24 giờ và 48 giờ về Huế luôn (quê ở Huế). Thơ nặc danh xảy ra chưa ai biết mà y đã mách với bà vợ quan Giám Cảng. Có lẽ viên đội nầy muốn tránh nợ và những việc rắc rối riêng, bèn mạo thơ để kiếm cớ mà đổi chăng ?

Có một đều đáng chú ý hơn hết là những người vì bất bình về vụ thi Lép, thì sao lại không kiện quan Một và thầy đội Phan-Đạ, n° 18, là người instructeurs ! mà lại kiện ông Quản và thầy đội Tín, là người không can dính liều gì đến việc thi Lép ? Và chăng, nếu muốn kiện đội Tín thì thiếu gì những lỗi chứng cớ rõ ràng như việc đã đăng báo T. D. trước, mà phải đưa những việc không quan liền gì đến viên đội ấy ra mà kiện, lại thả thơ nặc danh ? Việc khó hiểu quá !

Mong rằng quan trên điều tra cho ra người chủ động bức thơ nặc danh kia, mà trừ những thói hèn nhát ấy, cho con nhà lính khỏi bị ngờ oan mà vui lòng làm việc bổn phận.

Rõ chuyện

Một ông Dân - biểu bị giam !

Ông Dân - biểu Nguyễn - Tu, năm kia đi dự hội đồng có yêu cầu chính phủ việc miễn thuế cho quan lại ?!) và xin...... đã bị bắt giam rồi.

Nghe cái tin ông Dân-biểu bị giam, chắc ai cũng đoán rằng vì việc dân việc nước gì. Nhưng không đâu, chính vì chuyện nợ riêng ông với một người Nhật buôn bán ở Đồng-hới đó. Nghe nói trước khi người Nhật kia đầu đơn kiện, thì ông Tu đã bị sở Kiểm-lâm phạt 200$ về việc làm gỗ lậu thuế.

Ô, Khi đương làm dân biểu, nào dự tiệc sâm-banh nào đi xe hạng nhất, kẻ hầu người tán (ông Tu mỗi khi đi hội đồng dân làn cận đem lọng cờ đưa rước) vinh dự là dường nào ! Bỗng đâu con đen đưa đến lại thành người tù thường, đáng buồn chưa ! Dân-biểu mà thế thì còn binh vực quyền lợi cho ai nữa ??

P. V.

(Xem qua trang 3 cột 3)

KHO CHUYỆN...

Nhà in «Thanh-niên» của ông Vũ-văn-Định (Hanoi) đã bị tịch biên hôm 30 Mars vừa rồi.

Ông Định là người mới trúng cử dân biểu Bắc kỳ, thay cho ông Hoàng tích-Chu

Một người tây ở Hanoi tên D. vừa rồi bỏ nhà cửa vợ con mà dông mất. Ông đi, có để lại cho vợ một bức thơ nói bị nghèo khổ thất vọng quá, nên phải dứt tình vợ con trốn đi xứ khác để lập nghiệp

Gần đây có tin nói Trần - bảo - Tham, nguyên là sư phó của phế đế Phổ-nghi (Tàu), thấy quân Nhật cướp Nhiệt hà, có gởi thơ khuyên Phổ-nghi phải mau mau tỉnh ngộ, không thì cả nước cũng bỏ

Nguyễn-mậu-Đính, người làng Yên sở, tỉnh Hà-đông (Bắc-kỳ) vừa mới bị các nhà chuyên trách bắt được giải ra Hanoi, giam lại sở Mật thám để xét hỏi.

Đính bị nghi là người có chân trong «Việt Nam quốc dân đảng» và là bạn thân thường hay đi lại với Nguyễn văn Khôi, tức Thanh giang.

Đính lại là người có đồn điền có tư bản, nên cũng bị nghi là đã giúp tiền cho các đảng viên V. N. Q. D. Đ. nữa.

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nguyễn-sĩ-Dụng

Y-sĩ Đông-Pháp

Rue Pasteur - Tourane

CỐ-TINH BỔ-THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cố-Tinh Bổ-Thận ? Bệnh như thế nào thì phải uống Cố-Tinh Bổ-Thận ?

Bệnh như thế nào thì phải uống CỐ-TINH BỔ-THẬN ? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi vai, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ nầy thì mau dùng hết 3 lọ CỐ TINH BỔ-THẬN thì khỏi phát ra các chứng bệnh như sau nầy nẩy ra :

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tùy, theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải lập tức gửi thư về lấy luôn 6 lọ mà dùng tiếp thì tất được chóng khỏi.

Bệnh này phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thưa đêm, hoặc lo lắng nhiều đường mà sinh ra, về khoảng 12 đến 60 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai mắc xin viết thư hỏi hiệu

SINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc này mỗi lọ giá 1p00, mua từ nửa tá...tính giá đặc-biệt là 5p00, tiền cước phí người mua phải rả. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đánh giây thép rất đề SINH-HUY VINH.

XIN ĐOAN

Nếu dùng 2 phương thuốc nầy mà bệnh không lành tất, được hoàn tiền lại.

1·/ Thuốc trừ ho lao truyền nhiễm, ho khạc ra đờm, ra huyết, ho kinh niên, lâu mấy cũng trị được. Phương thuốc nầy hiệu nghiệm lắm, chúng tôi muốn các nơi đều biết mua dùng, nhưng không đủ vốn mà khuếch trương, vậy ngài nào có tiền muốn phát hành thuốc ấy, xin viết thư thương lượng, chúng tôi sẽ nhường cho nhiều quyền lợi, và gởi thuốc cho mà thí nghiệm thử xem. Hộp nhỏ 1$50, hộp to 2$50.

2·/ Thuốc trừ tuyệt Bạch thốn trùng. (sán xơ-mít (ténia) đã được ẩm người dùng và nhiều thơ cảm tạ (đã đăng vài bức thơ lên báo T. D.) Thuốc ôn hòa và dễ dùng Mỗi hộp 0$50. 2 hộp đủ lành Thơ và mandat đề gởi cho :

M. NGUYỄN-TRUNG-THẨM

Quảng xá — Đồng-hới

Sách tặng

Đông-phương y-quán, 72 - 74 Hàng tông — Hà-nội mới gởi tặng bản báo 2 quyển sách thuốc : quyển Y-PHƯƠNG, giá bán 0$60, và quyển Y-LÝ cũng giá bán 0$60, do ông Hạc Đão Lão-nhân soạn.

Xin có lời cảm ơn Đông-phương Y-quán và giới thiệu cùng độc giả hai quyển sách ấy.

T. D.

SÁCH DẠY LÀM
40 NGHỀ ÍT VỐN

MỤC - LỤC

(Phần nhiều làm bằng nội-hóa)

1) Chế các thứ xà-phòng thường: trắng, đen để giặt, để rửa, gội....
2) Chế xà-phòng thơm, để rửa mặt đủ các hạng bánh, nước.
3) Chế các thứ xà-phòng thuốc và xà-phòng công-nghệ.
4) Chế xi-đạt đánh da đen thường dùng để đánh giày.
5) Chế kem đánh các thứ da màu (như giày vàng và các da).
6) Chế phấn đánh đồ vải (như giày trắng, mũ trắng....)
7) Chế thuốc nhuộm lại khăn xếp bạc.
8) Chế thuốc đánh răng (phấn, kem, nước)
9) Chế thuốc đánh kim-khí (thuốc bột, thuốc nát...)
10) Chế thuốc đánh các thứ lông : lông mày, lông nách, râu, tóc....
11) Chế phấn thơm bôi mặt.
12) Chế kem bôi mặt, kem thuốc (như bôi khỏi nẻ, chữa bệnh ngoài da....)
13) Chế sáp bôi nẻ.
14) Chế sáp hồng.
15) Chế các dầu thơm dùng trong nghề nước hoa rượu mùi, ướp chè (gọi essence).
16) Chế các thứ nước hoa.
17) Làm chè ướp hoa như : hoa sen, nhài, sói, thủy-tiên, ngâu và hoa cúc.
18) Chế các thứ hương trầm để đốt, để xông, để ướp....
19) Chế xi đánh đồ gỗ, da, đá.... (bằng các vị thường)
20) Chế xi gắn hộp, gắn bao thơ, gắn chai, lọ....
21) Chế diêm (có pha các bài hợp-kim đánh lửa).
22) Chế các thứ véc-ni quét lên gỗ (vernis-tampon), lên da, lên kim-khí....
23) Chế các thứ mát-tích, thuốc gắn.
24) Chế mực đen.
25) Chế các thứ mực có màu, và mực vàng, mực bạc.
26) Chế các thứ mực bột, mực bánh.
27) Chế các thứ mực riêng để viết lên thủy-tinh, sắt kẽm....
28) Chế mực tàu (hạng nước và hạng đóng bánh).
29) Chế mực in hoạt-bản.
30) Chế các mực in tay (in thạch, đóng giấu, máy ép, áp tay).
31) Chế các thứ mực viết lên vải để đánh dấu.
32) Đánh kim-khí, để mạ nhuộm sơn.
33) Mạ antimoine không dùng điện.
34) Mạ bạch-kim không dùng điện.
35) Mạ đồng đỏ không dùng điện.
36) Mạ kẽm không dùng điện.
37) Mạ kền không dùng điện.
38) Mạ thiếc không dùng điện.
39) Mạ vàng không dùng điện.
40) Mạ bạc không dùng điện.

Mỗi nghề đều có bài nói rõ cách-thức làm, những điều cần phải biết để có thể tự ý sáng-tạo ra các điều mới và có nhiều hình vẽ cùng thí dụ để cho dễ hiểu.

Sách có nhiều bản để tra để tính toán cho dễ.

Một cuốn trọn các nghề, giá bán 2$00 (Ở xa thêm cước 0$30).

Mua buôn mua lẻ thơ và mandat đề cho nhà xuất-bản như sau nầy :

Nhật-nam thư-quán dược-phòng

104 hàng Gai -:- HANOI

XIN ĐỪNG LẦM

Có nhiều hiệu bán savon xấu đến tiệm đúc khuôn, đặt cho thợ biểu làm giống theo kiểu savon l'ablettes (4 miếng nhỏ) như savon Việt-Nam.

Miếng savon tablette đó đều giống hịch, duy khác hiệu và không có hình người đàn bà Việt-Nam, đặng lừa khi người mua vô ý trả rằng là savon Việt-Nam mà bán đặng thủ lợi cho nhiều, vì vavon của họ vốn rẻ.

Đều gian trá ấy, làm cho chúng tôi không thể làm thinh được. Nên chúng tôi, xin quí ông quí bà có lòng đoái tưởng đến hiệu savon Việt-Nam của chúng tôi, xin dặn trẻ khi mua savon dùng, thì coi kỹ trong cục savon có cái dấu hình người đàn bà Việt-Nam và chữ Việt-Nam 72% phần dầu thì khỏi lầm đồ giả.

Nay kính cáo

SAVON VIET-NAM

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước lã là một *vị giải khát rất ngon lành, đúng vệ-sinh, uống bao nhiêu cũng không độc* (dùng đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF, V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cùng bằng các cây thơm. *Nước đó rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chữ các chứng sốt rét.* Đã thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không hư, uống một ít là đủ khỏi khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các xứ nóng.

Antésite đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 30 hay 80 lít nước, bán ở các nhà bào chế, tạp hóa cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi theo 5 quan cho **M. PERROT-ANTÉSITE** à Voiron *(Isère) (France)* rồi sẽ nhận được ít mẫu pha được 30 hay 40 lít nước mà không mất cước.

Có bán ở Huế : M. IMBERT Bào chế Centrale ở Đông Pháp

DẦU

Linh-Bửu

Một thứ dầu đặc, do toàn thượng phẩm trong sơn lâm bản quốc, như quế, đậu-khấu, bạc-hà, tô-hợp hương, long não, đinh hương, trầm hương, dùng phép hóa học thái tây mà chế thành.

Bốn thứ công dụng trọng yếu nhất là :

Khư-phong tán-hàn, ôn-vị chỉ-ẩu, hạ-khí thông-khiếu, khai-uất tiêu-đàm.

Nam Phụ Lão Ấu đều dùng được cả. Có đại lý ở khắp các nơi.

GIÁ BÁN NHẤT ĐỊNH :

Linh-Bửu số 1 0$25 — số 2 0$40 — số 3 0$80

Kể từ đầu tháng hai, phát hành cả thứ Linh Bửu đặc biệt, giá nhất định 0$07 một hộp.

Mua buôn (hoa hồng từ 25 đến 30 phần 100) và mua lẻ xin viết thơ cho nhà Tổng phát hành :

Văn-Hoá

(Mme Trần thị Như-Mân)

27, Rue Gia-Long — HUẾ

Phát không 50.000 hộp échantillons (ở xa xin échantillons xin gởi 0$04 bằng timbres để lo tiền cước).

CÁC THỨ HÀNG BÁN TẠI HIỆU VIỄN-ĐỆ

KỂ TỪ NGÀY 1er AVRIL 1933

GIÁ LẺ :

Khuynh-diệp	V		0$05
—	A		0.10
—	B		0.20
—	C		0.35
—	D		0.55
—	F		1.20
—	G		1.80
—	H		3.00
Hồi-thiên đặc			0.25
— nước			0.20
Ba-cô em			0.40
— chị			0.80
Trầm-huế			0.35
Mươi-thương			0.20
Thuốc dán «CON RẮN»		hộp lớn	0.20
—		hộp nhỏ	0.12
Thuốc xổ «NHÀNH-MAI»			0.15
Thuốc ho «BÁC-BỬU»			0.10

Thuốc cảm trẻ con «CHÍ-LINH»	0.12
Thuốc nóng lạnh trẻ con P. D. Đ.	0.20
Thuốc sán trẻ con P. D. Đ.	0.20
Thuốc đau bụng trẻ con P. D. Đ.	0.30
Hóa-đàm chỉ-khái (thuốc ho) P. D. Đ. ve lớn	0.60
— — ve nhỏ	0.30
Giải-huyết-độc (thuốc lọc máu và bồi) P. D. Đ.	1.20
Lập-chỉ-phát-lãnh-tán (thuốc cảm) P. D. Đ.	0.10
Nhựt-nguyệt-thủy (thuốc đau mắt) P. D. Đ.	0.20
Thuốc mụn «MẶT-TRĂNG» hộp	0.30
— — ống	0.50
Hương trừ muỗi :	
Hương khoanh, mỗi hộp	0.60
Hương cây mỗi hộp	0.35

Giá sỉ và giá đại-lý rất hạ. Còn nhiều thứ hàng khác.

HIỆU VIỄN-ĐỆ

Bến - ngự -:- HUẾ

Giây nói : 87 *Giây thép tắt :* **VIENDE — HUẾ**

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ :

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt mằng,
Ghẻ chốc,
Mày đay,
v. v. . . .

解血毒

范允恬

Nhà bào-chế **PHẠM-DOÃN-ĐIỀM** Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Gởi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

(Tiếp theo trang nhì)

QUẢNG-NAM

Tin thêm về câu chuyện « thiệt thà phải bị oan »

Câu chuyện này đăng T. D. 572, ra ngày 18 Mars, nói tên Đảng ở làng Phú-trạch (Tam-kỳ) bị bắt vì vớt ván cây trôi. Nay được tin thêm rằng ông Pénoll (chủ thầu) có kiện, nên quan có sức phó tổng sở tại tra xét. Hôm 10 tháng 3 ta này có trát đòi mấy người được ván ra tòa án Tourane cứu. Ra đến, tòa hỏi đầu đuôi rồi cho về, nói rằng được ván của nhà nước mà trả lại là tốt. May hồn !

Rõ việc

Nỗi khổ của học trò nghèo

Từ nay lập thêm hương trường, học trò thêm đông. Ở làng Phước sơn, tổng Xuân-phú, huyện Quế-sơn, có tên khách Vương - quảng - Thái, thường kêu khách Đải, có mua sách và căn cước của Học- chánh bán cho học trò, mà bán giá lên quá : sách giá 4 xu thì bán 12 xu, 5 xu bán 15 xu v. v. còn căn cước bán 10 xu hoặc 15 xu không nhứt định. Tội nghiệp! học trò nghèo chạy tiền mua sách đứt túi. Tại sao chỗ bán sách (tức trường Thuận an) thì không có, mà tên khách Đải này lại có sách và căn cước bán thất họng cho học trò ? lạ thực !

D. Ch.

QUẢNG NGÃI

Cũng sự « tệ nhũng trong khi tịch biên »

Xem chuyện « tệ nhũng trong khi tịch biên » ở tỉnh Nghệ an đã thấu đến quan trên. Nay xin thuật câu chuyện « tệ nhũng

(Xem qua trang 4 cột 1)

NỰC NĂM 1933

Tại tiệm BOMBAY mới

AU—BON—MARCHÉ

115 Rue Paul-Bert -:- HUẾ

Mới có về đủ các thứ SA - VĂN - MINH toàn tơ, đủ các kiểu bông và trơn, lại thêm đủ các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như xuyến, lương, the, lãnh và nhiều đủ các màu.

Giá bán sỉ bán lẻ không dám sánh bày.

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

Soierie & Mercerie

82 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bổn hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vôi màn, nhỏ hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giầy giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân... bổn hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bổn hiệu rất hoan nghênh. Gởi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN THỊ-SÁU

HỢP-THỊNH 盛

82 Rue des Cantonnais HANOI

AI MUỐN BÉO MẠNH, MAU KHỎI CÁC BỆNH ?

« Tôi ốm yếu, xanh xám, dùng sâm, nhung, cao, quế và thuốc khắp nơi, mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy khỏe mạnh, da dẻ, ăn khỏe, mau tiêu đái, ngủ ngon, tiêu trừng hết các bệnh . . . Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, [illegible] 1 chai). Madame Tri-Phủ Nguyễn-văn-Chung ở Nam-Định ».

« Ông-Thân Bá-Thân tôi đều mắc bệnh ho lao, xanh xám lắm, ít ăn, kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quí-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà còn béo mập, khỏe mạnh lắm... M. Trần-văn-Đông, commerçant ở Khoái-Châu ».

« Mấy món thuốc chuyên-trị của ngài như thuốc Phong-hủi, Lậu kinh-niên, Giang-mai, Đau ngực, Ban-tiền, Động-kinh, Bạch-đái, quả thiệt rất hiệu-nghiệm, ai dùng cũng thấy hiệu-nghiệm lắm, vậy xin ngài lại gởi thêm thuốc đó theo lối giao-ngân lãnh-hóa như kỳ trước về cho tôi.... Trần-Hưng tức ông LANG-ĐỊNH ở Chợ-Kè ».

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng? Tiên-Tửu rất thần diệu. Cứ tất, các ngài nên uống vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn linh lợi phát đạt, sanh năm đẻ bảy bình yên vô sự, vì Tiên-Tửu (pha với rượu nho cất lâu năm rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc Cố-tinh Bổ-thận, Bổ Phổi, bổ Khí huyết, Bổ Gan cốt, Bổ Tì vị rất mạnh rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm, nên mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe, mau đói, ngủ ngon, tiểu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, nếu có các bệnh ho lao, đau phổi, đau ngực, ban tiền, đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, nhức sâu, lở chốc, phù bũng, ngã nước, thương hàn, mọc bệnh lậu, tim la, động kinh, tê thấp, đau bụng kinh niên, đau tim, đau dạ dày, đàn bà bạch đái, bạch trọc, kinh nguyệt không đều, muộn con, trẻ nhỏ cam sài, xanh xám vân vân cũng mau khỏi lắm. Còn như thuốc thì thần diệu nhất là : Thuốc Phong-hủi ; ho lao, ho kinh niên thổ huyết ; Ban, tiền ; Di mộng tinh ; Lậu kinh niên ; Giang-mai ; đau bụng kinh niên ; Đau mắt kinh niên ; Đau ngực ; Đau thận, đau lưng, buồn mỏi tay chân, vân vân... Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên-Tửu càng mau khỏi bệnh, mà khỏi bệnh là khỏe mạnh, đi làm việc được ngay, cam quyết rằng suốt nước Nam, không đâu có thuốc chữa các bệnh khó kinh niên thần diệu đại tài bằng thuốc của Bổn-Đường. Vậy cứu nhất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh nhân gởi thơ về ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh ; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được, cước phí và sở hư bổ chi, Bổn-Đường chịu hết.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

NHÃN XANH

Bảo kiết tinh khiết thiệt bổ

Già ăn trẻ lại,
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... ở Saigon

Có bán trong các tiệm tạp - hóa ở Đông - Pháp.

HIỆU GIẤY XANH : Giá mỗi hộp . . . . 0$32

Đại - lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN - FRÈRES

HUẾ — TOURANE — QUINHON

Xem những Bức thư sau này, đủ biết đồng-bào công-nhận thuốc VẠN-BẢO của Hải-ngọc-Đường là thần-hiệu.

Thuận, le 11-2-1933

M. Nguyễn-huy-Cừ, Tú-tài, village Hoằng-Nghĩa à Thanhhóa.

......Người bạn tôi là ông Tr.-th.-Th. có tặng tôi một ve thuốc Vạn-Bảo của ông chế ra để chữa đau bụng, đầy bụng và tả-lỵ, tôi dùng rất thần-hiệu, Vậy xin ông gửi cho tôi 5 ve thuốc ấy theo cách lãnh-hóa giao-ngân . . .

M. Trang-văn-Chà, Receveur des postes à Thuận.

Tâyninh, le 19-1-1933

M. Nguyễn huy-Cừ, ... à Thanhhóa.

.....Ông Ng.-d.-Đ. ở Mỹtho có giao cho tôi một số thuốc Vạn-Bảo và Bách-Ứng của ông chế ra, nhờ phát cho kẻ bần-bệnh, tôi theo như trong toa đã dặn, cho bệnh-nhơn uống đều được khỏi cả.

M. Huỳnh-văn-Đẹm à Tâyninh

Thọhạc, le 30-1-1933

M. Nguyễn-huy-Cừ. . . . . . . à Thanhhóa

Trong nhịp tết, có một ngày kia, tôi đi thăm bà con, cứ đến mỗi nhà là phải nhận uống một chén nước, hoặc chè tàu, hoặc chè ta uống hoài, vì tôi uống nước quá độ, chiều hôm ấy tôi phát đau bụng và ta-lỵ, uống thuốc gì cũng không hiệu, tôi uống hết nửa ve thuốc Vạn-Bảo mà khỏi. Vậy có mấy lời cám ơn ông. . . . . .

M. Lê đức-Thành v. Thọhạc à Đông-sơn

Chết hết ba đứa nhỏ Lỗi nơi ai?

Công tình sanh dục, ai ai lại chẳng mong cho con cháu động ăn chơi lành mạnh.

Nhưng nếu sanh con mà không biết cách nuôi con để cho con cháu phải bịnh hoạn và chết non ấy lỗi nơi kẻ đứng làm cha mẹ

Như vừa rồi tôi nhơn đi lục tỉnh, ghé thăm ông bạn tôi là M. Nguyễn-văn-Khóc mới hay rằng 3 đứa bé của ông Khóc vì bịnh ban nóng lạnh mà phải thiệt mạng cả ba. Thật một việc đáng thương tâm. Chớ chi ông bạn biết cách đề phòng, tìm cho được (CHỈ-LINH TÁN) mà cho 3 đứa bé của ông bạn uống có đâu đến đỗi. Thuốc này hay lung lắm, dùng đến ai cũng cho là thần dược. Các chứng ban nóng lạnh, hay khóc đêm lừ đừ buồn bã uống thuốc này nội trong ba gói là cùng.

Chỉ-linh-Tán, có bán khắp cả Đông-Pháp. Các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp đều có bán giá rẻ 0$12 mỗi gói. Mua sỉ huê hồng 30% xin do nơi Viễn-Đệ 11 quai de susse Huế. Hay là do nơi NGUYỄN-VĂN-PHỔ boite postale n· 63 SAIGON

Ai ăn uống không tiêu

Xin hãy dùng thuốc tiêu xỏ hiệu Nhành-mai mỗi ngày uống vài hột, sẽ được ăn cơm ngon, và tiêu trừ các chứng bịnh hậu giá mỗi gói 0$15, do nơi Viễn-Đệ 11 quai de la susse Huế.

Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp, các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp đều có bán.

Vẽ ảnh truyền - thần bằng than hay mực tàu

Thật giống, thật khéo, không phai màu

Ảnh bán-thân 50x60 2p90

Ở xa gởi ảnh về :

M. Trương-trọng-Bình

Office Indochinois du Travail

81, Route Mandarine, Hanoi

Gởi đi các nơi theo lối lãnh hóa giao ngân .

Thơ riêng

Banméthuột, 25 Novembre 1930

Thưa ông Vũ-đình-Tân,

Kính thăm ông và xin có mấy lời trân-trọng cảm ơn ông đã ra công chế thứ thuốc PHÒNG-TÍCH giúp đời.

Tôi mắc bệnh đau ngực (chính là bệnh Phòng-tích) mấy năm nay, đau đớn cực khổ không xiết nỗi. Bệnh chứng của tôi thường thường phát ra chẳng khác nào như trong toa ông đã nói. Nhưng lại có thêm vài chứng nguy hiểm khác nữa : trước khi phát đau, thì mệt (như bị ngạt hơi), mình mẩy nóng bừng lên, mồ hôi ra đầm đìa, rồi phát đau vang cả ngực, lói ra tới lưng (như ai lấy búa mà dần rên tim phổi).

Từ ngày tôi mắc bệnh này thì ban đầu một tháng đau một vài lần, rồi càng ngày lại càng đau thúc tới : một tháng đến 5, 7 lần, mà đau nặng hơn nhiều. Tôi nghĩ lần này là bệnh tôi đã tới cực điểm rồi, không còn mong gì nữa.

Tôi xin thú thật với ông rằng : tôi không có tiếc tiền. Thuốc tây có, thuốc tàu có, thuốc nam có. Những tiền, thoa, uống suốt mấy năm trường, là không ngày nào không. Càng uống càng thêm, bệnh lại càng thêm. Lạ thay.

Tôi dám chắc những thuốc tây, tàu trị về bệnh tức, tôi đã dùng hầu hết. Còn tôi thầy thuốc (tôi trị tới danh-y thôi) thì nhiều ông thú rằng : không biết tôi mắc bệnh chi (vì bệnh phát ra, n tiêu chứng hiểm nghèo quá). Nghe nói tôi lấy làm thất-vọng lắm ; vì mình rủi mắc phải bệnh vô-danh độc hiểm này thì còn mong gì nữa, trước khi chưa gặp thuốc PHÒNG-TÍCH thì chắc là bệnh vô-danh).

May thay, xem báo Tiếng-dân thấy thuốc PHÒNG-TÍCH trị về bệnh của, giống như tôi. Tôi định mua mấy chục liều uống thử, chớ thấy 0p40 một liều (rẻ quá), lại nói uống vài liều nhẹ bệnh, thì tôi không tin, thật không bao giờ tin. Song, nhịp đâu may mắng lạ thường, bệnh vừa phát, tôi chỉ mới phục có nửa liều, mà bệnh tức thì không phát nổi, tôi phục luôn mấy liều nữa, bệnh từ từ giảm ân cho tới khỏi thật. Trong mình lại nghe hơi khoan khoái nhẹ nhàu. Tôi sung sướng quá, lật đật viết cái thơ này để cảm ơn ông, cảm ơn ông vạn bội, và xin tặng là PHÒNG.TÍCH THÁNH-DƯỢC (tôi nghĩ không phải quá đáng).

Nay kính thơ

Signé : **Đặng-công-Dinh**

Instituteur au Groupe Scolaire

de Banméthuột (Annam

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC-DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm - soát của Chánh - phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng - Hải) và 8.000.000 phật - lăng đã đóng tất cả

Quản lý cõi Đông-Pháp : SAIGON số 26, đường Chaigneau

Chi ngành ở tại HANOI số 19 đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn

Muốn lập tư-bổn

Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của hội **VẠN QUỐC TIẾT KIỆM**

— Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả liền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở Huế : M. HOÀNG-TOẠI boite postale N· 44 HUẾ.

CÚM! CẢM SỐT! NHỨC-ĐẦU

Nên mua ngay THẬP-LINH-ĐƠN *mà uống, nhẹ một liều, nặng hai liều, khỏi ngay*

Mỗi liều . . . . 0$10 — Một lọ 4 liều . . . . 0$30

LỜI CẢM-TẠ

A Monsieur Vĩnh-Hưng-Tường ở Vinh

Tôi là Linh-mục xứ Yên-lịnh có lời cảm tạ ngài sau này : Hôm tháng trước, tôi có lại hiệu VạnPhước ở Quán hành mua 8 liều thuốc THẬP LINH ĐƠN đem về cho họ tôi 5 người uống đều là linh-nghiệm cả. Nên tôi tin lại xin quí-hiệu gắng sức chế-tạo cho nhiều để cứu người ta vậy.

R. P. BINH, Linh-mục à Yên-lịnh

Thuốc này có bán ở các chi-điếm Phố Gia-Tường, *và các chi-điếm* Vinh-Hưng-Tường

TỘI CỦA AI?

Số hai

của LƯƠNG-PHÁT viết

Cô Thiện nói đến đây thì nhìn chăm chăm vào gương mặt Kỳ-Thế một cách nản nỉ khẩn cầu. Kỳ-Thế đưa mắt ra nhìn lại thầy mình, rồi cúi xuống ngó vào quyển sách, coi bộ giận.

Từ khi Kỳ-Thế đến gởi thân nơi nhà Cô Thiện đến nay, những cuộc đàm thoại như trên, không phải ít. Nhưng chưa có khi nào mà Kỳ-Thế tỏ bộ bất bình bằng kỳ này. Bữa đó tối lại, Kỳ-Thế chỉ ăn ít miếng, rồi nhân lúc cô Thiện đi vắng, Kỳ-Thế cũng xách mũ ra đi.

II

Nguyễn Trần - kỳ - Thế là người Thanh - hóa, trước có từng học lớp Cao-đẳng tiểu học tại trường Bảo-hộ ở Hà-nội; trường Bảo-hộ lúc ấy thường kêu là trường « Bưởi », vẫn còn là một trường Cao - đẳng tiểu-học, chớ chưa thành trường Trung-học như ngày nay. Kỳ-Thế học đến lớp đệ tứ niên, gần đến kỳ thi lấy bằng tốt-nghiệp, thì không may thân-phụ Kỳ-Thế là ông tú Trần - đại - Từ ở Thanh - hóa vừa từ - trần. Cái tin như sét đánh, làm cho Kỳ-Thế phải sửng sốt kinh hoàng, nửa thương tiếc cha già, nửa ngậm ngùi cho cái cảnh con côi mẹ góa ; rồi nghĩ lại cái câu : « thọ dục tịnh nhi phong bất đình . . . » trong sách, mà trăm mối ưu-tư chan chứa trong lòng, làm cho Kỳ - Thế ngẩn ngơ như người mất trí.

Về Thanh chôn cất phụ-thân xong, đến khi Kỳ-Thế sắp đặt lên đường ra Hà-nội lại, thì không ngờ mới một mai một chiều mà tình thế đổi dời, Kỳ Thế lại phải đứng trước một cảnh-ngộ éo le khác. Vợ chồng ông tú Trần đại-Từ trước kia cũng có thể cho là về hạng trung gia ; ông thì giạy học, cất thuốc, bà thì buôn tảo bán tần, một đời siêng năng cần kiệm đã gây nên được cái sự-nghiệp con con, tuy không ngựa xe đến lủy, nhưng cũng đủ lo thuế bút quanh năm cùng việc làng việc nước, và cũng còn ít ra để cấp cho hai người con ăn đi học : tức là cậu Trần-kỳ-Thế với em cậu là Trần-tuyết-Ngọc. Cô Tuyết-Ngọc thì học năm thứ nhì ban sư-phạm được có học bổng, nên cũng tốn của nhà mà không mấy. Chỉ có cậu Kỳ-Thế học tại trường Bưởi, ít ra tiện tặn mỗi tháng cũng tốn đến mười mấy đồng. Nay ông tú Từ không may đã chết, trong nhà đã thiếu người chủ trương, bà tú Từ từ nay về sau hết đi ngược về xuôi buôn bán. Và lại ma chạy ông tú tuy không phô trương bày việc cho lắm, nhưng cũng phải theo tục mình mà làm cho chúng khỏi mỉa mai, nên cũng tốn kém bộn bề, bà tú phải chạy đi mượn đi vay đủ cách. Đến khi tống táng xong rồi, trước hết là phải lo trả bao nhiêu cái « nợ hiếu », thì trong nhà phỏng có còn gì. Nay nếu cậu Kỳ-Thế đi học lại, thì trong nhà biết lấy gì mà cấp học phí. Vậy mà đương lúc công sắp thành, danh sắp toại, mà vì cơn gia biến không ngờ, cậu Kỳ-Thế phải đành xếp bút nghiên nửa đường bỏ học. Cậu xót xa cho gia đình cậu bao nhiêu, cậu lại còn buồn bực cho số phận lao đao và con đường học vấn của cậu bấy nhiêu.

Cậu ở nhà được ít lâu rồi hóa chán. Không phải cậu chán cho cảnh nhà lam lũ, cho cảnh mẹ góa con côi, mà chán là chán cho việc học dở dang, uổng công đèn sách, mà tương lai bao nhiêu điều học biết đến nay không khỏi đứng vào cái địa vị lưỡi cày bị rét, rồi một kiếp hủ sinh bày ra trước mắt cậu làm cho cậu phải hổ với phận râu mày.

Nhưng Kỳ-Thế là người có chí ham học lại có kiên tâm nhẫn nại. Kỳ-Thế bèn tính ra một kế là lên Hanoi tìm việc làm mà vừa làm vừa học, trước là đỡ bớt cho nhà một miệng ăn, sau cũng có hy vọng về con đường tương lai học vấn. Vì vậy mà Kỳ-Thế xin phép mẹ lên đường.

Mới ra Hanoi lúc đầu chưa tìm ra việc gì thì có một cơ hội không ngờ đưa Kỳ-Thế đến làm quen với nhà tu sĩ Bồ-đào-nha là Cô-Thiện. Cô Thiện được hiểu câu chuyện của Kỳ-Thế và trông người nết na tề chỉnh, lại có khiếu thông minh, nên ân cần khuyên nhủ rồi đem về nuôi. Cô-Thiện giạy chữ La tinh, triết học và giạy thêm chữ Pháp cho Kỳ-Thế. Vì vậy mà không bao lâu, sức học của Kỳ-Thế đã trổi nhiều. Cô Thiện với Kỳ-Thế tuy không phải máu xương ruột thịt, nhưng một bên thì sẵn mối từ tâm, hay thương kẻ nghèo nàn cực khổ, một bên thì sẵn lòng ham học lại thêm mến đức chuộng tài của người đáng tay sư phụ, nên cái giây thân mật của hai bên ngày càng khắng khít. Những điều sở đắc trong khoa học, triết học, cô Thiện đều đem ra giạy về cho Kỳ-Thế. Tuy nhiên thầy trò tuy kính phục nhau, nhưng có một chỗ ý kiến dị đồng về tôn giáo, làm cho giữa hai người thường xảy ra lắm cuộc cãi nhau, như cuộc cãi nhau mà ta trông thấy ở đầu truyện này.

(Còn nữa)

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 3)

trong khi tịch biên» ở Quảng ngãi đặng nhà đương cuộc biết bọn tiếu hành ở đâu «ông một khuôn rập «đuổi gió bẻ măng», không sợ gì pháp luật cả.

Đoàn tịch ký ở huyện Nghĩa hành, gồm có một thầy phái, một cậu sĩ, một người lính lệ; đường bộ thì xe, đường sông thì ghe. Đến nơi sở tại thì hợp cùng Bang tá, lính tùy sai, chánh hoặc phó tổng, dai hào mục, tộc biểu, ngũ hương và lý trưởng.

Đến sự chủ thì sự chủ phải trả tiền xe hay tiền ghe và cung cấp rượu trà mừng phái, dẫu có chi đi nữa cũng chưa ngọt ít nhiều: không 5, 3 chục cũng 9, 10 đồng, nếu không thì bắt trôn sửa méo sanh lắm nỗi lôi thôi. Tội nghiệp, ở nhà quê khi quan phái về nhà nghỉ vô hỏi thì muốn gì lại không được!

Như việc tịch biên gia sản của Nguyễn công đàm, ở làng Bồ đề, khi tịch ký thì vợ Đàm lo lắng phải không cũng đặng dễ dàng. Đến khi phát mãi, chị nọ chạy không ra tiền nên lôi thôi mãi phải cho hương lý Bồ đề đấu giá. Sau việc ấy thấu đến tai quan tỉnh sức cho chuộc lại mới được.

Kế đến tịch biên gia sản của Huỳnh Ký, ở làng Xuân-đình cũng dọa bà mẹ Ký bỏ túi được 35$. Sau nghe lại thì ông Ký có sáu năm rưỡi, không đủ lệ tịch (7 năm trở lên mới bị tịch biên). Mấy lối nay bà mẹ Ký đến mấy tòa đòi số bạc ấy lại, nhưng các thầy cứ họa mãi. Đành phải nhịn thua.

Người ta dễ tế giếng mà bọn vô nhân tâm con vào đó để lên trên, ác nghiệp nhỉ! nõ

Ai bỏ túi?

Chúng tôi dân làng Thi-phô-nhứt, tổng Lại-đức, phủ Mộ-đức, xin qui báo đăng một việc sau nầy:

Nguyên lệ thuế năm vừa qua (Bảo đại thứ 7) Đại náo mục làng chúng tôi Phạm-Đồng, tộc biểu Trần-Giản và hương bảo Trần-Ý sức lý hương thôn dân mỗi đứa 0$20, để làm nhà trú, và nạp bạc phi cho bang tá và trị sự. Lúc ấy dân vẫn cò kèo không thấu trời, đành phải lo nộp. Làng chúng tôi dân số 522 người, cọng số bạc 104$4, nào có ít gì! nhưng từ ấy đến nay đã trót 1 năm trời, nhà trú không thấy làm, còn Bang-tá và trị sự đi đã trầy chưn, trình đã hết giấy, mà cũng không có một xu, chẳng biết số bạc kia vào túi bao nào? Thế mà kỳ thuế gần đến đây, chúng tôi nghe mấy bác làng sức thâu nữa. Nếu vậy thật là ức cho bọn chúng tôi lắm. Mong quan trên xét thấu cho.

10 người dân ký tên

PHAN-RANG

Tiếng chuông thứ hai

Tiếng-Dân số 573 ra ngày 22 Mars có đăng bài của một đoàn dân nói cái cử chỉ của một người cai đối với dân lao động ở sở muối Cà ná. Nay được thơ ông T. v. L. gởi lại biên bạch. Bản báo lấy công tâm mà lược đăng đại đoạn như dưới:

Ông nói: «Đại phàm ra gánh vác việc gì có ảnh hưởng đến xã hội, thì tất sao cũng có sự công kích, dẫu chánh đáng cũng không khỏi?». Tôi làm người cai quản các công việc công các bạng dân, thợ ở đây, trót đã bảy năm trời, không có sự gì rắc rối; đến lúc nầy là thời kỳ khuẩn bách, các sở từ Nam chí Bắc đâu đâu cũng bải bớt nhân công, sở tôi cũng phải chịu cái số phận chung ấy. Vì thế nên việc làm ít mà nhơn công nhiều, kẻ được làm, người không được làm, sanh ra lòng ganh gổ nên tỏ ý bất bình. Huống là trên có kẻ chăm nom đến tôi, nếu tôi không lo tròn phận sự, thì phải chịu tiếng nặng nề của kẻ cầm quyền, nên sự rầy la thúc bối là lẽ thường (lẽ là ông cũng nhận có la rầy đánh đuổi). Trong bài trước nói rằng: tôi bắt phải kêu bằng «ông», còn kêu bằng «thầy» thì cúp thì đuổi... Việc xưng hô là tùy lúc, tùy chức tước, bắt nạt phỏng có ích lợi gì?

Còn đều nói tôi mua gạo 4$ một bao mà bắt ép cai phải mua rồi bán lại cho dân đến 9$50, tôi không phải là người độc quyền bán gạo ở đây, tự do ai bán thì bán, tùy thích dâu rẻ thì mua, ai có quyền gì mà bắt ép về đường thương mãi được.....»

Theo như lời ông cải biện chính trên, thì ông lãnh phần phải hết, còn ai trách được nữa? Nhưng có thật vậy không?

養元號 HIỆU DƯỠNG-NGUYÊN 陳選上品生熟藥材

là một hiện to nhất, hoàn toàn nhất, của người Việt-nam.

Bán buôn, bán lẻ, thuốc nam, thuốc bắc rất nhiều, đủ cả các thứ sâm Hoa-kỳ, sâm Cao-ly v. v. thứ nào cũng chọn toàn hạng tốt cả, giá tính rất phải chăng.

Xin đồng bang chiếu cố.

Ở xa bán theo cách *lãnh-hóa giao-ngân*.

Thơ và mandat xin đề gửi cho M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG hiệu Dưỡng-Nguyên

123. Phố-Khách — Nam-định

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chén chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sử tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-LANH

57 — phố Định - Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

Thuốc điếu số «1» mỗi bao giá 0$06
Thuốc điếu «Mic» » 0$08
Thuốc điếu «con gà» » 0$08
Thuốc điếu «Bông hường» mỗi bao giá 0$10

Mua buôn giá phải chăng xin viết thơ thương nghị

HON-LỢI

Đại-lý — Quinhơn (Annam)

LÀM TOÀN BẰNG MÁY!

Giày vải trắng, đế «đúc» giá bán 1$66 một đôi

Giày DEUX COULEURS

làm bằng vải trắng cao-su và da acajou hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tây ý các ngài lựa đó, bán giá đặc biệt là 2$85 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, nằm ngoài bán 3$00; năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH

Cordonnerie Moderne

57 Rue de la Soie — HANOI

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

Chiếu hàng. — Express - Brodeur-Couseur. KIM-TÂN-THỜI đề thêu và khâu kiểu máy, rất nhanh, rất đẹp, rất tiện lợi, ai cũng dùng được. Giá ba Hào cả cước. PHÂN-TÂN-THỜI đề đánh mũ, giầy chẳng như mới Giá 0$15 cả cước. Nhận Mandat hay Tem postes TÂN-PHÁT, N° 20, Bd. Gia-Long, HANOI (Tonkin)

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

138-140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh, soạn, có 26 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$26.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges chois của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng)

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng vạn - Thành Nội - hóa 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140 Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong lở, nhức mỏi và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatique, Arthrite) rất hiệu nghiệm.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây Dépôt Général: 30 r des France Bourgeois PARIS

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, ấy LẬU nhập CỐT nghĩa là khái rồi hễ trong người nhọc mệt thao dầm uống rượu thì sáng có quả, hay trong thịt có buồn nhự hiển, hay cần cái nhất một cái, xem đã có mà vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, hễ trở giới thì như vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyên nhiễm. nếu đã cho lên RÁ thì người ấy mạc bệnh đau GIẢ-CON (Métrite) khi ho huyết bạch, bằng huyết v. v. thì tính đã rất khám, nếu đã con thì hay bồng mãi, cần TIM-LA nhập CỐT người khỏi như trong máu trong xương của vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINE cho nên trở giới hay sốt, đau đầu, đau mình, đau cần đau xương, chân tay mỏi mệt, các cái nọc này nó chuyên-nhiễm rất! nguy hiểm, vì thế cho nên ta chiêu người đã rồi, đã ra bồi ra bọc, đã con thêm cái nọ, thiếu cái kia, ta ở đó quấy ngỡ, vì nó đọc nầy nó chuyên-nhiễm lang tự lao thụ thai, nếu mắc bệnh không tìm được thuốc thần hiệu này thì các nọc ấy có chuyên nhiễm sang mấy mươi đời, như cha sang đến con cháu v. v. vì thế nhiều người thề không có bệnh mà xem máu thì trong có vi-trùng TIM-LA, còn như bệnh NỐ LOÀN (Chancre-mou) ngoài này nó chẳng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng này nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này đã nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, nay mới mắc phải, thì lập tức đăng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÁP, số nhà 67 phố Hàng-Đào-Hanoi (Tonkin), thế nào cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc. người có bệnh nặng thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, thực thế vậy. nếu đã RÁ có thai nặng cũng được không nguy hiểm, thuốc LẬU, 1$00, TIM-LA 2$00, thuốc CHANCRE-MOU nó nặng và bền 2$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue de Gia-long PHAN-THIẾT, PHÚA 67 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Đào) à HANOI NÔ-VĂN-CHIỂU chau Vinh xuân tiệm commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lưu-thành-Tựu Hàng-phố Lăng-Sơ à Langsayên, Annam được-phòng, chủ-nhân Lê-ngọc-Thanh, route Camau à Bắc-liêu à Cochinchine nào ngài muốn mua thì gởi cho mọi ít tiền trước cho bổn hiệu gởi nhận đến giao nơi, ở xa xin viết thơ về hỏi-hiệu

VẬT QUÍ ĐỂ HỘ THÂN

1er) Dầu LỢI-SANH của nhà thuốc LỢI-SANH-ĐƯỜNG ở Saigon là một thứ dầu trị ba chương: nhức đầu, đau bụng, thổ tả, cảm gió, sổ mũi, cảm độc v. v. hay hơn và rẻ hơn các thứ dầu khác. Dùng dầu LỢI-SANH lại còn giúp được người Việt-nam trong cuộc tranh thương nữa. Giá bán rao bằng mỗi ve 0$20

2) Điều-kinh-hoàn

Đơn ba bị chứng đau bụng máu, ăn ngủ không ngon, tay chân bải hoải, gầy ốm xanh xao, là vì bởi đường kinh lúc trời, lúc sụt, khi có khi không, bởi nhiều bởi ít, dùng ngay thuốc ĐIỀU-KINH HOÀN của bản hiệu thì được bình phục ngay. Thuốc ĐIỀU-KINH này không riêng gì đó người có bệnh, mà người vô bệnh dùng nó thì khí huyết càng thêm bồi bổ lại tiện bề thai nghén.

Giá bán mỗi hoàn 0$20. Mỗi hộp 6 hoàn 1$10.

Sau đương còn đủ các thuốc cao đơn hoàn tán rất linh nghiệm, đều có nhãn hiệu BÀN TAY, đã cầu chứng tại Tòa Sài-gòn.

Ở Trung-Bắc kỳ ai muốn làm Đại-lý hoặc mua dùng dầu và thuốc của bản đường xin viết thơ thương lượng với M. TRẦN-DIỀU 50 rue de la Marne près de kho-muối TOURANE

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

371 *rue Paul-Blanchy* — TÂN-ĐỊNH — SAIGON

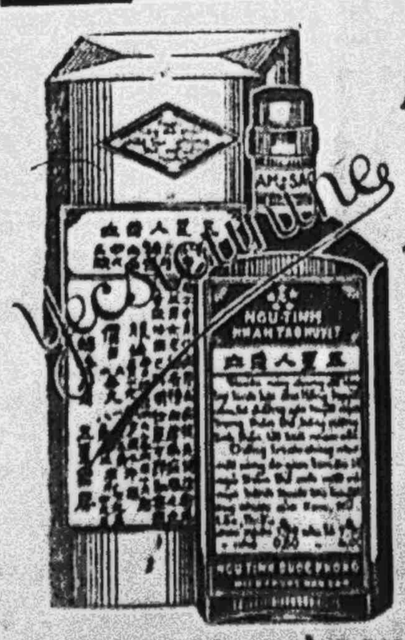

NGU-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tinh chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là mỗ môn thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Tai-nghiệm Đông-dương tại HANO ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NĂM-SAO

SINH-HUY

66 — Maréchal Foch — 66

VINH

LÀ nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÀ NƯỚC nhãn «NĂM SAO» rất thần hiệu Mỗi gói 0$15

DÍA BÉKA

PHÙNG-HÀ

ÉTIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD

Rue Citadelle -:- Hué

DỰ PHÒNG TRƯỚC HƠN LÀ ĐỢI MẮC BỆNH MỚI CHỮA

Chúng ta sinh trưởng vào thời buổi náo động này, nhiều người đạo yếu bách bệnh, cứ đợi đến lúc cuối cùng mới chịu chữa. Rồi sau, các bệnh ấy phát ra, thành bệnh tê-thấp, thương thận hay thương tì, buốt-nhức đau đui, nói tóm lại là tất cả các chứng phát ra, rõ cho ta biết là máu ta sấu. Chính là lúc nên cần tới thuốc giải-độc thật mạnh, mà không có thuốc nào hay bằng thuốc chứ danh **TISANE des CHARTREUX de DURBON** làm bằng các cây hương thơm ở núi Alpes có chất tiêu độc rất thần hiệu.

Nhưng mà tại sao ta đợi đến khi các chứng ấy phát ra?

Ta nên dự phòng trước hơn là đợi mắc bệnh mới chữa. Vậy ta nên chứa sẵn chong nhà một ít **TISANE des CHARTREUX de DURBON**; cứ mỗi tháng ta uống một lần thì ta không còn sợ gì những bệnh hoạn kề trên nữa ngăn trở ta và hại sự sinh hoạt của ta.

Ngày mười sáu tháng chạp lấy năm 1930

Ước từ ba năm nay, nhà tôi và tôi, chúng tôi uống thuốc **TISANE des CHARTREUX de DURBON**, *thì chúng tôi không thấy trong người khó chịu và chúng tôi thường được mạnh khoẻ.*

Chúng tôi đã mách thuốc này cho nhiều người quen biết, ai cũng lấy làm sung sướng được biết một vị thuốc hay chữa khoẻ được bệnh. Nay kính thơ.

Jacques REVEREND

số nhà 10, phố République, ở BOIS-COLOMBES (Nước Pháp)

Thuốc chuyên môn ở CHARTREUX de DURBON
Tisane đựng bằng lọ nhỏ
Thuốc viên Pilules Supertoniques đựng bằng ống
Thuốc bôi Baume (chữa bệnh ngoài da) đựng bằng lọ.

Xin hỏi tại các hàng bào chế tốt.

Cách dùng và giấy chứng thực
Phòng thí nghiệm quan J. BERTHIER
ở GRENOBLE (Nước Pháp)

TISANE DÉPURATIVE DES CHARTREUX DE DURBON

ĐỒNG-BÀO, ĐỒNG-BÀO???

Đã kêu là đồng-bào, tức là cùng nòi giống, cùng xứ sở, cùng một nước với nhau, đã là đồng bào thì:

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không dùng thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không trọng thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không cổ động cho thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không giới thiệu cho thuốc nam?

Thuốc nam là thuốc nào? tức là thuốc của nhà **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-Định, dùng toàn các môn thuốc nam mà chế tạo ra bệnh nào có đủ thuốc ấy, linh nghiệm như thần, đã được bằng cấp và đã nổi tiếng khắp trong nước, người Việt-Nam nên sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-Hóa, hoặc mua dùng, hoặc mua sỉ, hoặc làm Đại-lý, hoặc cổ động giúm cho thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, để chấn hưng cho nghề thuốc nam, để giữ lấy mối lợi quyền cho thực nghiệp nước nhà, ấy là bổn phận của người Việt-Nam, biết thương nhau, biết giúp nhau vậy. Ngài nào muốn dùng thuốc gì, muốn làm đại-lý bán thuốc nam, xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc, **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và catalogues.

Thuốc tốt thấy hay

Nay bản hiệu kính tới cáo-bạch,
Chế, sao, bào, tán thẳng ngay,
Xin mời các ông bà, qua bước,
Cốt nhất là mỗ Dược Phòng,
Lời cẩn cáo tổ cùng qui khách,
Giấy bìa, bút mực, mètre đo,
Được mấy rol đánh p, thuốc tốt,
Trước là mua bán lâm quen,
Tôi cẩn cáo mấy lời chân thật,
Trước nhà là chợ ngã sáng,
Bán thuốc bắc, chẩn mạch có thầy,
Rõ ràng thuốc tốt, thẳng hay, sẵn nhà,
Dùng mà xem quả được như lòng,
Phụ thêm tạp hóa đủ trong đó đàng,
Có bán riêng, vở sách học trẻ,
Các đồ đàng đã học trẻ thiếu chi,
Mời các ngài thử một lần xem,
Sau ra vào đã tiếng khen đôi đôi,
Hiệu chúng tôi ở giữa đất Bàn,
Ở theo giữa phố con đường Huế.

Đông-Lợi-Hưng

Avenue du Musée TOURANE Annam

Imprimerie «TIẾNG DÂN», HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG